

Naročnina za kraljevino
SHS
Mesečno 48 K. Letno 576 K.

Inozemstvo:
Mesečno 68 K. Letno 816 K.

Oglasi: enostopna mm vrsta za
enkrat 280 K, večkrat popust.

JUGOSLAVIA

Obvezni izvod,
poštne prosto

Vseučeliški knjižnici
v Ljubljani.

Uredništvo:
Wolfova ulica 1/A. Telefon 360.

Uprava:
Marijin trg 8. Telefon 44.

—

Rokopisi se ne vraćajo.

Vprašanjem je priložiti znamke
za odgovor.

Poslanec Deržič o razmerah na naših železnicih.

Beograd, 23. marca. (Izv.) Predsednik dr. Ribar otvoril današnje sejo narodne skupščine ob enajstih dopoldne. Po formalnosti preide zbornica na dnevni red. Na prvem mestu se nahaja interpelacija narodnega socialista Deržića na ministra za promet glede slabega stanja na naših železnicah. Ta interpelacija je bila vložena že oktobra lanskega leta in je bila na dnevnem redu že pet do šestkrat, pa se ni moglo o njej razpravljati, ker je bil interpellant bolan. V parlamentarnih krogih se je smatralo zaradi raznih ukrepov, ki jih je predložil minister za promet v tem vprašanju, da je na interpelacija že zastarana, posebno zaradi ekspozeja prometnega ministra v finančnem odboru o stanju na naših železnicah; toda interpelacija je bila danes vseeno stavljena na dnevni red, ker je zelo zanimiva in ker se nanaša na mnogo konkretnih slučajev. — Poslanec Deržić izvaja v svojem poldrugournem govoru, da je na naših železnicah v veljavi pet sistemov, in sicer na železniških ravnateljstvih v Beogradu, Subotici, Sarajevu in Zagrebu in pri inspektoratu državnih železnic v Ljubljani. Predvsem je treba vse te sisteme izpremeniti v enega, ki pa mora biti dober. Za vlade demokratsko - radikalnega bloka je bila izdana naredba, da se ravnateljstvo državne železnice v Ljubljani združi z Zagrebškim. Tedanji prometni minister Drašković je zastopal stališče, da se mora voditi strokovnajaška, gospodarska železniška politika. Velika pogreška je bila v tem, da je bilo po odhodu ministra Draškovića v Pariz zelo mnogo železniških uradnikov na hitro roko premeščenih iz Ljubljane brez prehodnih priprav in načrtov, kako naj se to uradništvo uporabi. Prejšnja kraljevina Srbija je imela vsega skupaj 1800 km železnice, naša ujedinjena Jugoslavija pa jih ima sedaj okrog 10.000. Stališče vlade leta 1919 je bilo pogrešeno, ker ni takoj izvedla prepotrebnihih reform pri prometu, ki je eden glavnih pogojev za obstanek države. Obratovanje na železnicah se vodi pri nas popolnoma birokratski in ne s trgovskim elanom, kakor to zahteva tako važno trgovsko podjetje, kakor je naša železnica. Zaradi tega je na železnicah toliko hib, zlasti v gospodarskem oziru. To se posebno vidi pri preskrbovanju pasivnih krajev drž. z živili. V tem tiči tudi en vzrok za takozvani separatizem. Zelo neugodno vpliva na promet na naših državnih železnicah dejstvo, da se prometni ministri pri nas tako hitro menjajo. V roku 36 mesecev je stalo na čelu naše železniške uprave nič manj kot osem ministrov in šest namestnikov. Eden glavnih pogojev za dobro funkcioniranje železnic je, da morajo imeti vse pravilnike, zakone in

Italija in reška komedija.

ITALIJA DEMANTIRA SODELOVANJE ITALIJANSKIH VOJAKOV
IN LADIJ PRI REŠKI KOMEDIJI. — D' ANNUNZIO ODREDBIL
SPLOŠNO MOBILIZACIJO. — ZANELLA ZOPET V PRIMORJU.

Rim, 23. marca. (Izv.) »Agenzia Stefani« javlja: Trditve, da se je pre-
vrat zoper vladno Zanelle pripravil na
italijanskih tleh in da so ga izvedli
Italijani, ki so se tja pripeljali z oklop-
nimi avtomobili, so neutemeljne. Prav-
tako so neosnovane trditve, da v re-
ški luki zasidrane italijanske ladje ni-
so ničesar storile, da bi preprečile tor-
pedovki št. 89 obstreljevati vladno po-
slopie in zabranile italijanskim karabi-
njerjem, da bi se priključili upornikom
in jim pomagali. Število italijanskih fa-
šistov, ki so se udeležili prevrata na
Reki, je bilo zelo majhno. Malemu šte-
vilu italijanskih fašistov, ki so prispeli
na Reko, se kljub najstrožjim odred-
bam policije ni moglo preprečiti, da se
se bi udeležili prevratnega gibanja.
Torpedovka št. 89, katere se je pola-
stila skupina fašistov, je bila naprav-
ljena za boj nesposobno. Italijanski ka-
rabinjerji so svojo dolžnost v polnem

naredbe, ki se nanašajo na železniški promet. Ako se postopa drugače, znači, da nismo na pravi poti.

Govornik predlaga, naj se izvolijo posebna komisija treh članov, v kateri naj bi bila zastopana glavna kontrola, finančno in prometno ministrstvo. Naloga te komisije bi bila, da vsake mesec pregleda uporabo državnega denarja pri železnica, ker le na ta način morejo biti železnice aktivne. Druga napaka za slabo funkcioniranje naših železnic je carina, ker se na vodo na mesta v tej panogi postavljajo neizkušeni ljudje za načelnike, kar ne bi smelo biti niti v normalnih organizacijah. Interpelant govori nato o razmerah ministrstva za promet, o postopanju v upravi in o škodi, ki jo trpi država. Omenja razmere pri poedinih železniških ravnateljih in meni, da ni dovolj uradništva na razpolago. To velja v prvi vrsti za bogotrajsko ravnateljsvo, pa tudi za subotjsko, ki še do danes nima svoje organizacije. Še slabše je železniško osebje le malo krivo za tak promet in misli, da mora narodna skupščina stremeti za tem, da se najde vendar enkrat pravična rešitev in izhod iz tega mučnega položaja. Zato prosi zbornico, naj glasuje za anketo, ki se naj bavi s tem vprašanjem in naj zasliski industrije in zasebne kroge, ker naj na lico mesta določijo smernice, po kateri naj se vrši železniški obrat. — Seja se nato prekine ob 12.45 in se nadaljuje ob 5.45 pop. — Besedo vzame prometni minister Andrija Stanič in pravi, da je naše sedanje železniško stanje vsem dobro znano. — Vsaka interpelacija o tem predmetu se mora smatrati kot potreben izraz za izboljšanje prometa in za splošno narodno težnjo, da se naš promet spravi v pravi tir. Vsaka interpelacija v tem pogledu se mora smatrati kot priлика, da tudi narodna skupščina pokaže svojo inicijativo za pravilno reševanje poedinih vprašanj železniškega obratovanja. Toda ne samo pri nas, ampak tudi v drugih državah imajo velik križ z železniškim prometom. Zaradi tega se minister zahvaljuje interpelantu, da je stavil to interpelacijo. Toda kadarkoli se govori o slabih razmerah na naših železnicah, je treba pomisliti, v kakšnem žalostnem stanju jih je pustil sovraženik. Železnice smo morali rešiti iz ruševin in smo jih morali popolnoma obnoviti. Minister reflektira nato v daljšem govoru na pojedine točke interpelacije — Nato govorijo razni zastopniki opozicije, ki se izjavljajo za anketno komisijo, dočim se demokrat Agatonovič temu protivi. — Zbornica bi imela nato preiti na glasovanje, ali se je moralo odgoditi na prihodnjo sejo, ker ni bilo kvoruma. Seja se je nato zaključila. Prihodnja seja jutri.

Buren železničarski shod v Mestn. domu

Ljubljana, 23. marca. (Izv.) Danes zvečer ob 8. uri se je vršil v Mesnem domu shod železničarjev, ki ga je sklical g. Beltram. Že dolgo pred 8. uro je bila dvorana nabito polna in sicer z zastopniki in zastopnicami klerikalne »Prometne zveze« in železničarskih organizacij. Razpeloženje je bilo precej bojovito. Ob 8. uri je otvoril Beltram kot sklicatelj shod, nakar je bil izvoljen za predsednika premikač juž. žel. Leban, za zapisnikarja pa Cerič. — Beltram je obrazložil, da se hoče zagovarjati pred očitki, ki mu jih predbacaiva koalicia, da pa morajo nasprotniki najprvo iznesti te očitke. Ko je povzel nato besedo tov. Rupnik, je nastal v dvorani tak vrišč, da ni bilo čuti besede. Po raznih ponesrečenih poizkusih se je moral tov. Rupnik umakniti. Tudi govorniki za njim niso imeli mnogo večje sreče. Videlo se je, da je cela stvar od »Prometne zveze« inscenirana tako, da ne bi mogel priti nihče razen Beltrama do besede. Po nekaterih ponesrečenih poizkusih je povzel besedo Beltram sam ter se skušal oprati, kar so zborovalci z navdušenjem sprejeli. Trdil je, da koaliran odbor ni hotel upoštevati njegovih predlogov in da je vsled tega bil on izključen. — Tovariši Rupnik je zopet skušal priti do besede, a zopet so mu »zbrani« zborovalci to onemogočili. Govorili so za njim še razni govorniki, ki pa tudi niso imeli posebne sreče, med njimi tudi znani mariborski Nachtigall. — Slika v dorani je bila cel čas ista. Kakor hitro se je oglasil k besedi kak nasprotnik Beltrama, že se je pričelo kričanje, vikanje in žvižganje. Bila je prava slika desorganizacije, ki železničarskim težjarnam sigurno ne bo koristila. — H koncu je bila med vikom in krikom sprejeta neka resolucija, v kateri se baje izraža Beltramu zaupnica. — Tako se je končal ta buren shod s klavernim zadoščenjem za sklicatelja, ogromna večina železničarjev pa ve, kako ima o tej »prireditvi« soditi. — K temu shodu se še povrnemo.

ZA UREDITEV TRGOVINE Z DEVI-
ZAMI IN VALUTAMI.

Beograd, 23. marca. (Izv.) Finančni minister dr. Kumanudi je sprejel deputacijo Zveze industrijcev za Slovenijo, v kateri so bili zastopani predstavniki kožarske, železarske, tekstilne in lesne industrije v Sloveniji. Deputacija je naprosila ministra, naj se trgovanje z valutami in devizami uredi na kak drug način in naj se spremeni pravilnik. Deputacija je to prošnjo ponovila tudi ministru za trg. in industrijo Vilovcu.

ODSTOP ZAGREBSKEGA VELI-
KEGA ŽUPANA.

Zagreb, 23. marca. (Izv.) Veliki župan zagrebski dr. Oton Gavrančič je podal svojo ostavko. Ta ostavka ni v zvezi s političnim vprašanjem, temveč želi veliki župan odstopiti, ker se namerava posvetiti zasebnemu poklicu.

IZ FINANČNEGA ODBORA.

Beograd, 23. marca. (Izv.) Finančni odbor je na svoji današnji seji odobril kredit 3,100.000 dinarjev za zgradbo poslojpa za inspektorat državnih železnic v Ljubljani. Finančni minister dr. Kumanudi je poslal odboru dopis, v katerem sporoča, da se generalna direkcija carin protivi sklepu finančnega odbora, da se dosedanje obmejne straže zamenjajo s prejšnjimi finančnimi stražami. O tem dopisu se razvija živahna debata, iz katere je razvidno, da vztraja finančni odbor na svojem prejšnjem spletu. — Minister za promet Stanić zahteva odobrenja za vse fakture, ki bodo dospele za popravo vagonov. Sekcija in plenum finančnega odbora sta odbila ta predlog in sklenila, da se od slučaja do slučaja zahtevajo krediti za dospele fakture in sicer potem državnega računovodstva, da se more na ta način nadzorovati, ali se ne prekoračijo dotične postavke v investicijskem kreditu. Odobrena je nadalje vsota 20.000 dinarjev železniškemu ravnanstvu v Sarajevu za napravo za desinficiranje vagonov v njegovem področju.

KONFERENCA V RIGI.

Varšava, 23. marca. (Izv.) Po dosedanjih dispozicijah se 25. marca sestane konferenca Rusije, Poljske in baltskih držav v Rigi in ne v Moskvi, kakor je bilo prvotno določeno.

Dr. Nindić o naši politici napram Rusiji.

V torek je naš zunanji minister dr. Ninčić, izzvan vsled interpelacije zemljoradnika Moskovljeviča radi Wranglovega prihoda v Beograd, izpregovoril o naši politici napram Rusiji.

Dr. Ninčič zanika predvsem vsako politično vlogo Wrangla. Le-ta je po njegovem samo vpliven ruski begunec in ničesar drugega. Njegovo bivanje na našem ozemlju nima nobenega vojaško-političnega značaja. Jugoslavija se ni vmešavala in se tudi v bodoče ne misli vmešavati v notranje ruske spore in bo ostala napram Rusiji nevtralna. Tako se torej glasi zadnja uradna izjava naše vlade.

O Rusiji je dr. Ninčič že prej dvakrat izpregovoril. V svoji drugi izjavi je priznal, da je bila Jugoslavija direktno udeležena pri intervenciji, samo da je to bilo — kot je rekel — nehotе in proti vladni volji. Tudi takrat — bilo je neposredno po sestanku v Bratislavi — je poudarjal nevtralnost.

Ali so te izjave iskrene? Ali odgovarjajo resnici? Odločno lahko rečemo, da ne!

Beogradska »Tribuna«, ki velja kot organ ministrstva za zunanje posle, je pisala pred kratkim o naših odnošajih napram Rusiji naslednje: »Naša politika napram Rusiji ne more in ne sme biti nevtralna. Zahtevati moramo upostavitve legalnega režima. S predstavniki nelegalnega režima ne moremo sestiti k eni mizi, če tudi se s tem stališčem ne strinjajo ostali člani male antante.«

Kako kriče je torej nasprotstvo med Ninčičevimi izjavami in pisanjem njegovega organa. Komu naj sedaj verujemo? Sklepajoč po dosedanjih izkušnjah in po dejstvih, ki smo jih navedli v našem listu v člankih o ruski emigraciji v Jugoslaviji, pridemo seveda do jasnega zaključka, da je iskreno spregovorila samo »Tribuna«. Dovolj jasno priča o tem tudi izjava, ki jo je podal oficijelni zastopnik jugoslovanske vlade v Švici, Spalajković, glede pomoči gladožujem v Rusiji. Ako gre sovraštvo oficijelnih vladnih organov že tako daleč, da se ne ustavi niti tam, kjer se pri kulturnem človeku neha vsako sovraštvo, to je pri nesreči, potem mora biti pač vsakomur jasno, da je povdarjanje nevrtnosti gola laž. In organi današnje naše vlade so pač že tolikokrat govorili neresnico, da njihovim izjavam ni mogoče nikdar brez nadaljnega verjeti.

Če dr. Ninčič povdarja nevtralnost radikalno-demokratske vlade napram Rusiji, na drugi strani pa njegov organ kategorično trdi, da nam napram Rusiji ni mogoče biti nevtralnim in naravnost zahteva intervencijo za upostavitve »legalnega« režima v Rusiji ter Spalajkovič naravnost obsodi na smrt 28 milijonov ljudi, ker se nočejo ali ne morejo dvigniti proti vladi v Moskvi, potem pač ne najdemo besed, kako bi kvalificirali to Ninčičevo izjavo o nevtralnosti »legalne« radikalno-demokratske vlade napram Rusiji.

Če je prišel Wrangel v Jugoslavijo res samo kot begunec, ki prejema našo gostoljubnost, kako pride potem do tega, da ga je ministrski predsednik Pašić sprejel v politični avdienci, kakor so to poročali beograjski listi? Kako to, da je Wrangel sprejemal deputacije, dajal avdience in delil odlikovanja? Kako nadalje, da je prišel v Beograd Burcev in pričel tam intervencionistično kampanjo proti Rusiji?

Begunci, ki uživajo azil v tuji državi so mirni in ne počenajo takih stvari. In kako se strinja z proklamirano neutralnostjo dejstvo, da vlada pripušča tujo politično kampanjo, ki stremi za novo intervencijo in hoče potegniti naše ljudstvo v krvavo avanturo za upostavitve »legalnega« režima v Rusiji?!

Nasim vladnim možem povemo v imenu vsega našega ljudstva jasno in odločno, da odklanjamo vsako zunanjo politiko, ki bi stremela za krvavimi konflikti, ne da bi bila ogrožena naša država.

Politické položaj.

KRIZA ZA ENKRAT ODSTRANJENA. — BOJ MED RADIKALCI IN DEMOKRATI SE NADALJUJE. — STALIŠČE OSTALIH STRANK.

Zagreb, 23. marca. (izv.) »Slobodna Tribuna« poroča iz Beograda o položaju: Dasi je kriza, ki je pretila izbruhniti zaradi člena 44 zakonskega načrta o samoupravah, nanašajočega se na volitve v oblastne skupščine, za enkrat odstranjena, se trdi vsemu v vladnih krogih, da se utegne kriza ponoviti pri debati povodom zakonskega načrta o volitvah v narodno skupščino. Radikalci hočejo namreč brezpogojno predrti s svojim načelom favoriziranja manjšin, dočim se demokrati zavzemajo za D' Hontov sistem. Radikalci hočejo oslabil in celo uničiti demokratsko stranko in jo degradirati na pokr. srbsko stranko, ker računajo, da po njihovem sistemu demokrati ne bodo mogli v nobeni drugi oblasti dobiti niti enega mandata. Demokrati vedo dobro za te radikalске namere in zaradi tega so nepopustljivi v svojih zahtevah. Nočejo pristati na noben kompromis med radikalnim in demokratskim stališčem. Male stranke v parlamentu so z demokrati, ker jim preti ista ne-

varnost. Edino muslimani se še niso izjavili. Jugoslovanski klub še ni podal oficijelne izjave o svojem stališču glede tega vprašanja, njegovi zastopniki pa se strinjajo s stališčem demokratov.

Beograd, 23. marca. (Izv.) Ministriški predsednik Pašić je danes dopolne sporočil predsedniku demokratskega kluba Davidoviću, da radikalski klub sprejme zadnji predlog demokratkega kluba, da člen 44 o volitvah v oblastne skupščine jemlje v obzir samo one kandidatske liste, ki imajo dvestotinski količnik. — Nato se je sestala pododbor zakonodajnega odbora, da sklepa o razdelitvi mandatov po gotovem sistemu, ako nobena kandidatska lista ne doseže celega količnika. Opozicija, socialisti in zemljoradniki so glasovali proti tej formulaciji, izgledata pa, da iz tega ne bodo izvajali posledic, dasi so to zagrozili, ako ostane veljavni prejšnja redakcija člena 44. S tem pa se še ne prejudicira volilnemu redu v narodno skupščino.

ITALIJANSKA ZBORNICA OBSO-
DILA FAŠISTE.

Rim, 22. marca. (Izv.) Zbornica je z 82 proti 72 glasovom sprejela resolucijo socializistov, ki obžaluje nasilje fašistov proti socializistom. Resolucija se v prvi vrsti nanaša na dogodke v provinci Emilia. Glasovanja o dnevnem redu socializistov se je vzdrževalo 110 poslancev.

London 1385—1390, Newyork (izplaćilo 300—0, ček) 300—304, Pariz 2975—3000, Praga 592—603, Švica 5950—6050, Varšava 9,50—0. Valute: Američki dolarji 298—300, češkoslovaške krome 0—592, angleški funti 0—1350, napoleondori 900—0, romunski leji 0—240, italijanske lire 1500—1545.

Beograd, 23. marca. Na današnji borzi so devizo Dunaj ponujali po 1.25, Berlin je zaključil po 29.50, Italija 410, Praga pa 149.50, London se je zahteval po 365, Pariz pa po 675.

Berlin, 23. marca. Dunaj 4.18, Budimpešta 37.41, Milan 1.668.30, Praga 569.40, Pariz 2.972, London 1.446.05, New York 326.67, Curih 6.378.80.
 Praga, 23. marca. Dunaj 0.67, Berlin 17.175, Rim, 291, Budimpešta 6.45, Pariz 515.50, London 250.50, New York 56.325, Curih 1118, avstrijske krone 0.67, italijanske lire 289.

NESREČA NA MORJU.

London, 23. marca. (Izv.) Kakor javljajo listi iz Gibraltarja, je pri pomorskih vajah zadel en torpedni rušilec ob podmornico »H 42«. Podvodnik se je potopil z vso posadko.

ZVIŠANE POŠTNE PRISTOJBINE V AVSTRIJI.

Dunaj, 23. marca. (Izv.) Avstrijska vlada namerala, kakor se doznava, povišati poštne, brzojavne in telefonske pristojbine za 300 odstotkov.

